

MOKSLINĖ KONFERENCIJA

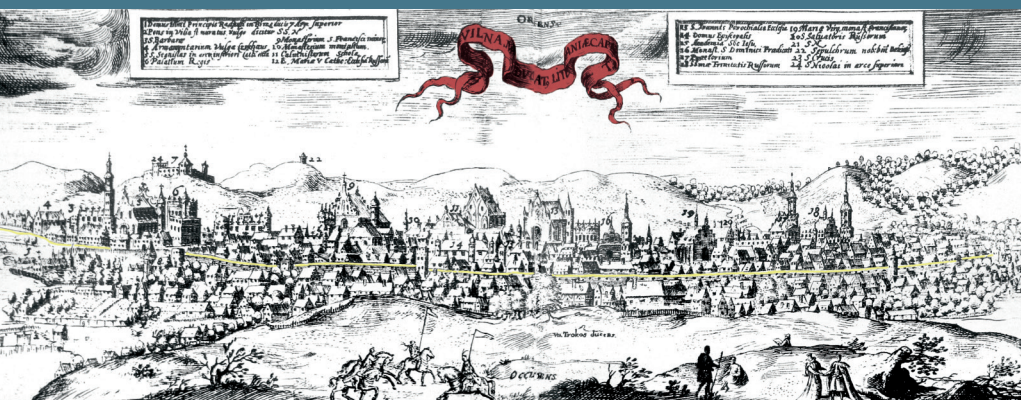
Vilnius ir vilniečiai

Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės laikais

Vilnius, Lietuvos istorijos institutas,

2019 m. lapkričio **14–15** d.

Programa

KONFERENCJA NAUKOWA

Wilno i wilnianie

w czasach Wielkiego Księstwa Litewskiego

Wilno, Instytut Historii Litwy,

14–15 listopada 2019 r.

Program

Konferencija vyks Lietuvos istorijos institute (Vilnius, Kražių g. 5),
didžiojoje salėje.

Konferencija odbędzie się w Instytucie Historii Litwy (Wilno, ul. Kražių 5),
w sali głównej.

Oficialios konferencijos kalbos – lietuvių ir lenkų.
Sinchroninis vertimas nenumatytas.

Oficjalne języki obrad konferencyjnych – litewski i polski.
Tłumaczenie symultaniczne nie jest przewidziane.

Konferencijos organizatoriai / Organizatorzy konferencji:

LIETUVOS ISTORIJOS INSTITUTAS / INSTYTUT HISTORII LITWY
(pagrindinis organizatorius / główny organizator)

VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETAS / UNIWERSYTET WITOLDA WIELKIEGO

ADOMO MICKEVIČIAUS UNIVERSITETAS POZNANĖJE / UNIWERSYTET im. ADAMA MICKIEWICZA
w POZNANIU

VILNIAUS UNIVERSITETO ISTORIJOS FAKULTETAS / WYDZIAŁ HISTORYCZNY UNIWERSYTETU
WILEŃSKIEGO

NACIONALINIS MUZIEJUS LIETUVOS DIDŽIOSIOS KUNIGAİKŠTYSTĖS VALDOVŲ RŪMAI / MUZEUM
NARODOWE – PAŁAC WIELKICH KSIĄŻĄT LITEWSKICH

Viršelyje: Vilniaus miesto panorama 1600 m. T. Makovskis.

MOKSLINĖ KONFERENCIJA

Vilnius ir vilniečiai

Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės laikais

Vilnius, Lietuvos istorijos institutas,
2019 m. lapkričio **14–15 d.**

Programa

KONFERENCJA NAUKOWA

Wilno i wilnianie

w czasach Wielkiego Księstwa Litewskiego

Wilno, Instytut Historii Litwy,
14–15 listopada 2019 r.

Program

PROGRAMA / PROGRAM

2019 m. lapkričio 14 d. / 14 listopada 2019 r.

9.00–9.10

Konferencijos atidarymas, sveikinimo žodis / Otwarcie konferencji, przemówienie powitalne

9.10–10.50

I posėdis / I sesja

Moderuoja / Moderator dr. Gintautas Sliesoriūnas

9.10–9.35

Dr. Oksana Valionienė (Lietuvos istorijos institutas / Instytut Historii Litwy)
Vilniaus raidos bruožai archeologijos duomenimis (iki XVIII a. pab.) /
Cechy rozwoju Wilna na podstawie danych archeologii (do końca XVIII w.)

9.35–10.00

Kęstutis Gudmantas (Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas / Instytut Literatury Litewskiej i Folkloru)
Legendinė Vilniaus įkūrimo tradicija XVI–XVIII a. šaltiniuose /
Legendarna tradycja założenia Wilna w źródłach XVI–XVIII w.

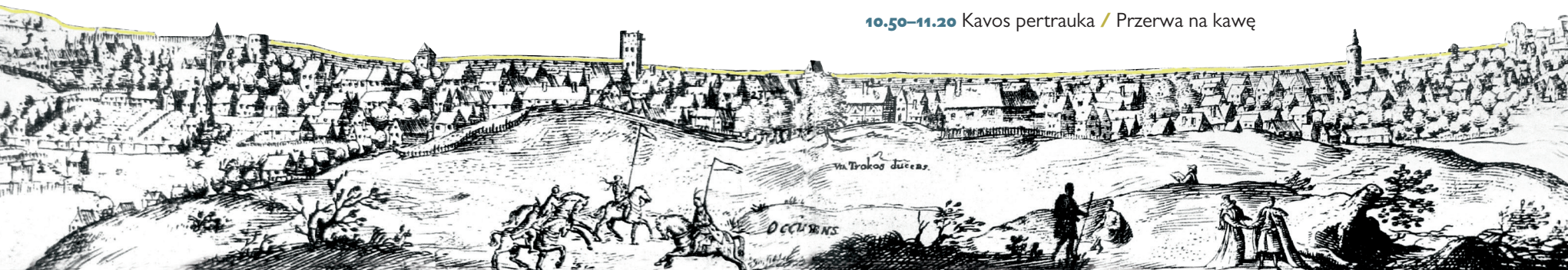
10.00–10.25

Dr. Mindaugas Klovas (Lietuvos istorijos institutas / Instytut Historii Litwy)
Vilniečių etnokonfesinė sudėtis XIV a. pab.–XVII a. vid. /
Struktura etnokonfesjonalna wilnian w końcu XIV – połowie XVII w.

10.25–10.50

Prof. dr. Zigmantas Kiaupa (Lietuvos mokslų akademija / Litewska Akademia Nauk)
Virsmas Vilniaus savivaldoje XV a. trečiajame–ketvirtajame dešimtmėčiais /
Przemiany w samorządzie Wilna w latach 20–30. XV w.

10.50–11.20 Kavos pertrauka / Przerwa na kawę

11.20–13.00

II posėdis / II sesja

Moderuoja / Moderator doc. dr. Robertas Jurgaitis

11.20–11.45

Prof. dr. Rimvydas Petrauskas (Vilniaus universitetas / Uniwersytet Wileński)

LDK diduomenės namai ir valdos Vilniuje XV–XVI a. pradžioje /

Domy i posesje możnowładców Wielkiego Księstwa Litewskiego w Wilnie w XV – na początku XVI w.

11.45–12.10

PhD (Cantab) Stephen C. Rowell (Lietuvos istorijos institutas / Instytut Historii Litwy)

Jogailaičių dinastas Jonas iš Lietuvos kunigaikščių ir Vilniaus katedra /

Jan z książąt litewskich, dynasta Jagiellonów, a katedra wileńska

12.10–12.35

Prof. dr. Aivas Ragauskas (Vilniaus universitetas / Uniwersytet Wileński)

Iš XVII a. I pusės Vilniaus miestietijos elito socialinės karjeros istorijos:

Bildziukevičių šeimos atvejis /

Z historii społecznego awansu elity miejskiej Wilna w 1. połowie XVII w.: przypadek rodziny Bildziukiewiczów

12.35–13.00

Algimantas Kaminskas-Krinčius (Pasvalio r. Krinčio Antano Vienažindžio pagrindinė

mokykla / Szkoła Podstawowa im. Antanasa Vienažindysa, Pasvalys)

Žvilgsnis į XVII a. pradžios Vilnių per Šv. Jonų bažnyčios 1602–1615 m.

jungtvių metrikų knygos prizmę /

Spojrzenie na Wilno z początku XVII w. przez pryzmat ksiąg metrykalnych ślubów kościoła pw. św. św. Janów

13.00–14.30 Pietų pertrauka / Przerwa obiadowa

14.30–17.00

III posėdis / III sesja

Moderuoja / Moderator Prof. dr. Aivas Ragauskas

14.30–14.55

Dr. Gintautas Sliesoriūnas (Lietuvos istorijos institutas / Instytut Historii Litwy)

Vilniaus arsenalas XVII a. pradžioje /

Wileński arsenał na początku XVII w.

14.55–15.20

Dr Kamil Frejlich (Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie / Karališkųjų Lazienkų muziejus, Varšuva)

Miasto czy aglomeracja? Jurydyki i jurydyczenie w dziejach Wilna /

Miastas ar aglomeracja? Jurisdikos ir jurisdikų gyventojai Vilniaus istorijoje

15.20–15.45

Doc. dr. Elmantas Meilus (Lietuvos istorijos institutas / Instytut Historii Litwy)

Vilniečiai 1677 m. pagalvės ir pajamų bei išlaidų mokestinių surašymų

duomenimis – šaltinių informatyvumo problema /

Wilnianie w 1677 roku na podstawie rejestru pogłównego oraz spisów dochodów i rozchodów – problem informatywności źródeł

15.45–16.10

Doc. dr. Robertas Jurgaitis (Vytauto Didžiojo universiteto Švietimo akademija /

Akademia Edukacji Uniwersytetu Witolda Wielkiego)

Egzuliantiškasis Vilnius: kur vykdavo Smolensko ir Starodubo seimelių

posėdžiai XVII–XVIII a.? /

Wilno egzulanckie: gdzie odbywały się obrady sejmików smoleńskiego i starodubowskiego w XVII–XVIII w.?

16.10–16.35

Dr Andrea Mariani (im. Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu / Adomo

Mickevičiaus universitetas Poznanėje)

Jezuici wobec hegemonii sapieżyńskiej i wojny domowej na Litwie. Między hetmanem wielkim, biskupem wileńskim a szlachtą litewską /

Jėzuitai ir Sapiegų hegemonija bei vidaus karas Lietuvoje. Tarp didžiojo etmono, Vilniaus vyskupo ir Lietuvos bajorijos

16.35–17.00 Diskusijos / Dyskusja

2019 m. lapkričio 15 d. / 15 listopada 2019 r.

9.00–10.40

IV posėdis / IV sesja

Moderuoja / Moderator doc. dr. Elmantas Meilus

9.00–9.25

Prof. dr. habil. Anna Sylwia Czyż (Instytut Historii Sztuki, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie / Kardinolo Stefano Wyszyńskio universiteto Meno istorijos institutas, Varšuva)

Architektura rezydencjonalna Wilna w XVII w. – próba syntezy /
Rezidencinė architektūra XVIII a. Vilniuje – sintezės bandymas

9.25–9.50

Doc. dr. Birutė Rūta Vitkauskienė (Vilniaus dailės akademija; Lietuvos nacionalinis muziejus / Wileńska Akademia Sztuki; Muzeum Narodowe Litwy)

Dingusi realybė: Mykolo Kazimiero Paco rūmai Antakalnyje ir senoji Kinijos dvarvietė /
Zaginiona rzeczywistość: pałac Michała Kazimierza Paca na Antokolu i miejsce
starego Dworu Chińskiego

9.50–10.15

Marius Daraškevičius (Lietuvos kultūros tyrimų institutas / Instytut Badań Kultury Litwy)

Didikų namų patalpų planavimo ypatumai Vilniuje XVIII a. pabaigoje: Tyzenhauzų
namo Subačiaus g. 3 atvejis /

Osobliwości planowania pomieszczeń w domach magnackich w Wilnie pod
koniec XVIII w.: przypadek domu Tyzenhauzów na ul. Subocz 3

10.15–10.40

Dr. (hp) Rūta Janonienė (Vilniaus dailės akademija / Wileńska Akademia Sztuki)

Apie oberbombardyro Ivaškevičiaus 1791 m. Vilniaus piešinį /

O rysunku Wilna z 1791 roku, wykonanym przez oberbombardyrę Iwaszkiewicza

10.40–11.20 Kavos pertrauka / Przerwa na kawę

11.20–13.00

V posėdis / V sesja

Moderuoja / Moderator dr. Jolanta Karpavičienė

11.20–11.45

Saulius Sarcevičius (Lietuvos istorijos institutas/ Instytut Historii Litwy)

Vilniaus plytininkai magistrato knygoje XVII a. II pusė–XVIII a. /

Ceglarze wileńscy w księgach magistratu (2. połowie XVII–XVIII w.)

11.45–12.10

Dr. Bernadetta Manyś (im. Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu / Adomo
Mickevičiaus universitetas Poznanėje)

Stan rzemiosł budowlanych w Wilnie w 1. połowie XVIII w. /

Statybinių amatų būklė XVIII a. pirmosios pusės Vilniuje

12.10–12.35

Dr. Jolita Sarcevičienė (Lietuvos istorijos institutas/ Instytut Historii Litwy)

Pauliaus Konstantino Macelevičiaus biblioteka. Rekonstrukcijos bandymas /

Biblioteka Pawła Konstantego Macielewicza. Próba rekonstrukcji

12.35–13.00

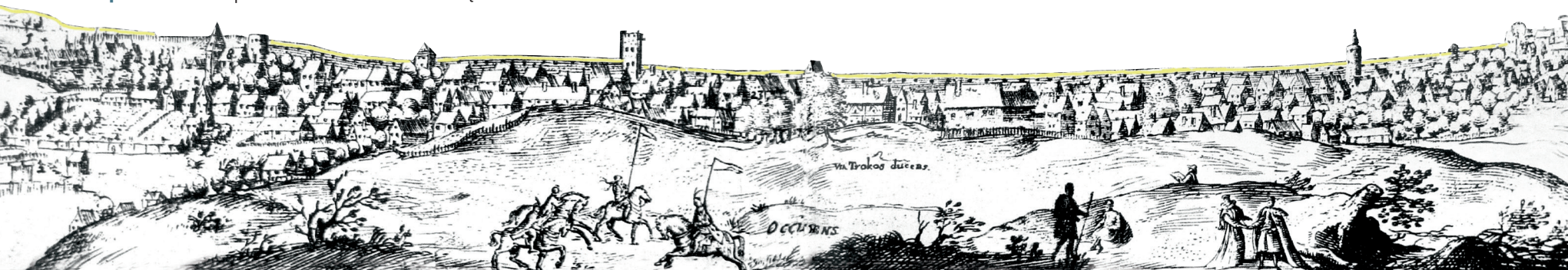
Dr. Regina Jakubėnas (Vilniaus universitetas / Uniwersytet Wileński)

Ksiązę biskup I. J. Massalski jako inicjator uroczystości świeckich i religijnych
w Wilnie /

Vyskupas kunigaikštis I. J. Masalskis – bažnytinių ir pasaulietinių iškilmių

Vilniuje iniciatorius

13.00–14.30 Pietų pertrauka / Przerwa obiadowa

14.30–17.00

VI posėdis / VI sesija

Moderuoja / Moderator dr. Gintautas Sliesoriūnas

14.30–14.55

Dr. Martynas Jakulis (Vilniaus universitetas / Uniwersytet Wileński)

„Tenežino tavo kairė, ką daro dešinė”: išmalda, elgetos ir visuomenė XVIII a.

Vilniuje /

„Niech nie wie twoja lewa, co robi prawa“: jałmużna, żebracy i społeczeństwo w osiemnastowiecznym Wilnie

14.55–15.20

Dr. Domininkas Burba (Vytauto Didžiojo universiteto Švietimo akademija / Akademia Edukacji Uniwersytetu Witolda Wielkiego)

Paslaugumas ir pragmatiškas. Vilniaus kanauninko Jono Dominyko

Lopacinskio tarpininkavimas į sostinę atvykstantiems bajorams

XVIII a. viduryje /

Uczynność i pragmatyzm. Pośrednictwo kanonika wileńskiego Jana

Dominika Łopacińskiego w sprawach szlachty przybywającej do stolicy w połowie XVIII w.

15.20–15.45

Dr. Adam Stankevič (Lietuvos istorijos institutas / Instytut Historii Litwy)

Nužudymai Vilniaus mieste XVIII a. antroje pusėje /

Zabójstwa w Wilnie w 2. połowie XVIII w.

15.45–16.10

Prof. dr. Jurgita Verbickienė (Vilniaus universitetas / Uniwersytet Wileński)

Bankrotas. Vilniaus kahalų įsiskolinimų struktūra (XVIII a. 2 pusė) /

Bankructwo. Struktura zadłużenia wileńskiego kahału w 2. połowa XVIII w.

16.10–17.00 Diskusijos. Konferencijos apibendrinimas / Diskusija.

Podsumowanie konferencji

Organizacinis komitetas / Komitet organizacyjny:

Doc. dr. Robertas Jurgaitis (Vytauto Didžiojo universiteto Švietimo akademija / Akademia Edukacji Uniwersytetu Witolda Wielkiego)

Dr. Jolanta Karpavičienė (Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai / Muzeum Narodowe – Pałac Wielkich Książąt Litewskich)

Dr Bernadetta Manyś (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu / Adomo Mickevičiaus universitetas Poznanėje)

Doc. dr. Elmantas Meilus (Lietuvos istorijos institutas / Instytut Historii Litwy)

Prof. dr. Aivas Ragauskas (Vilniaus universitetas / Uniwersytet Wileński)

Dr. Gintautas Sliesoriūnas (Lietuvos istorijos institutas / Instytut Historii Litwy) (pirmininkas / przewodniczący)

Konferencija organizuojama įgyvendinant Lietuvos istorijos instituto mokslinių tyrimų programą „Vilniaus istorija. Sintezė“ (2017–2021 m.).

Konferencija jest organizowana realizując program badawczy Instytutu Historii Litwy „Historia Wilna. Synteza“ (2017–2021)

Informacija / Informacja:

sliesoriunasgintas@gmail.com

elmantas.meilus@istorija.lt

www.istorija.lt

